

Programma 05 Mobiliteit

Provincie Noord-Brabant

Inleiding

Wij willen dat Brabant een fijne plek is om te wonen, werken en recreëren. Waar je vlot op je bestemming kunt zijn. Waar producten slim vervoerd worden. En dat Brabant een internationale top kennis- en innovatieregio blijft voor o.a. Smart Mobility toepassingen. Samen met onze partners werken we aan een veilig, slim en duurzaam mobiliteitsnetwerk voor bewoners, bedrijven en bezoekers langs vier ontwikkellijnen:

1. Verbeteren verbindingen binnen Brabant
2. Versterken (inter)nationale bereikbaarheid stedelijk Brabant
3. Werken aan toekomstbestendig openbaar vervoer
4. Optimaliseren wegbeheer, data en veiligheid

Wat heeft het gekost?

Bedragen x1000

Exploitatie	Jaarrekening 2017	Begroting 2018	Begr. na wijziging 2018	Jaarrekening 2018	Vershil jaarrek. - begr. na wijz. 2018
Lasten					
05.01 Mobiliteit	29.864	248.907	231.022	227.151	3.871
05.02 Openbaar vervoer (O.V.)	92.076	97.668	92.599	78.023	14.576
05.03 Infrastructuur/Provinciale wegen	69.843	74.327	85.609	89.821	-4.213
05.1 Toegerekende organisatiekosten	15.191	15.352	16.319	16.410	-91
Totaal Lasten	206.974	436.253	425.549	411.406	14.144
Baten					
05.01 Mobiliteit	1.028	905	481	623	-142
05.02 Openbaar vervoer (O.V.)	76.672	86.056	88.043	73.961	14.082
05.03 Infrastructuur/Provinciale wegen	17.807	17.601	20.722	20.467	255
05.1 Overige programmabaten	74	0	0	68	-68
Totaal Baten	95.581	104.561	109.246	95.119	14.127
Resultaat	-111.393	-331.692	-316.303	-316.286	-17

Toelichting

Er is ongeveer € 14,2 mln minder uitgegeven dan begroot in 2018 en dat resulteert in een onderuitputting van 3,3% ten opzichte van een totaal krediet inclusief toegerekende organisatiekosten van circa € 425 mln. Dit komt o.a. door:

- Positieve afwikkelingsverschillen op oude balansverplichtingen voor circa € 9,9 mln. Bij afrekening kunnen subsidies lager worden vastgesteld dan oorspronkelijk beschikt en leiden tot een positief

resultaat. Een bedrag van bijna € 3,5 mln is eerder bij de bestuursrapportage aangekondigd. Een groot project is juist nog in 2018 vastgesteld met een afwikkelingsverschil van € 4,3 mln.

- Op de totale exploitatie begroting van Openbaar Vervoer van meer dan € 90 mln is er sprake van een onderschrijding van € 4,8 mln (5,2%). Een belangrijke oorzaak hiervan is de doorrekening van de korting op de OV-concessie in verband met de stakingsdagen in 2018 (€ 1,4 mln). Daarnaast is de berekende indexatie € 1 mln lager uitgevallen dan aanvankelijk geprognosticeerd.
- Bij Talking Traffic (onderdeel van C-ITS) zijn er problemen met de levering van intelligente verkeerregelinstanties (I-VRI's). De VRI's worden nu begin 2019 geleverd en geplaatst. Hierdoor is er sprake van € 1,8 mln onderbesteding.
- In 2018 is sprake van € 1,2 mln onderbesteding op het uitvoeringprogramma Fiets in de Versnelling. Dit heeft te maken met een afwikkelingsverschil van € 0,3 mln op een balansverplichting, bij het project Zon op infra kost de concretisering van de afspraken meer tijd (€ 0,5 mln) en is van het jaarbudget van € 8,0 mln beschikbaar voor de realisatie van snelfietsroutes € 7,5 mln verstrekt via subsidies aan gemeenten.

Daartegenover staat wel een extra last van € 5 mln binnen programma 05 vanwege de verplichting een voorziening te treffen voor de saneringskosten als gevolg van de constatering van bodemverontreiniging door zoutopslag bij een aantal steunpunten. De voorziening wordt getroffen ten laste van de algemene risico reserve en beïnvloed daarmee niet het jaarrekeningresultaat en het saldo van de vrije begrotingsruimte.

Vanaf 2016 worden Rijksbijdragen door middel van een decentralisatie uitkering via het provinciefonds uitgekeerd in plaats van via een Brede Doeluitkering (BDU). In interprovinciaal verband is de afspraak gemaakt de transitorische post met de uitgaven voor OV-concessies in enkele jaren af te bouwen naar nul. De lagere realisatie bij OV-concessie en de afwikkelingsverschillen op balansverplichtingen hebben geleid tot een onderschrijding aan de batenkant door een lagere onttrekking uit de transitorische post. De transitorische post zal in 2019 geheel zijn afgebouwd.

De toegerekende organisatiekosten komen op basis van de werkelijk gerealiseerde uren licht hoger uit dan geraamd.

Mobiliteit op hoofdlijnen

Algemeen beeld van het programma

De uitvoering van programma 05 Mobiliteit ligt op schema.

Voor een duurzame bereikbaarheid van Brabant zijn tijdens het BO-MIRT met de minister belangrijke afspraken gemaakt over o.a. een geoptimaliseerd voorkeursalternatief N65, een voorkeursalternatief voor de A67 en de schaa sprong OV Brabant. Ook is dit jaar het besluit genomen over de start van de MIRT-verkenning A58 Tilburg – Breda.

Daarnaast is er een breed bereikbaarheidspakket overeengekomen voor het bedrijventerrein De Run Veldhoven. De integrale aanpak van de opgave, samen met partners zowel publiek als privaat op basis van wederkerigheid is het voorbeeld van de toekomstige manier van samenwerken met Rijk (via het mobiliteitsfonds), regio en bedrijfsleven. Een transitie waarin we ook in Brabant in 2018 belangrijke stappen hebben gezet met het vaststellen van de nieuwe begrotingsindeling 2019 en de financieringsstructuur, die het mogelijk maakt om snel en adaptief te kunnen programmeren met de regio's.

Met de vaststelling van de beleidsnota KOPI en de visie op gedeelde mobiliteit, een vastgesteld Provinciaal Inpassingsplan (PIP) N629 Dongen – Oosterhout en PIP N279 Veghel - Asten, de voortgang van de realisatie van het snelfietsroutenetwerk en de gunning van de N69 zijn de laatste belangrijke punten uit het bestuursakkoord 2015-2019 gerealiseerd.

De omgevingsvisie is vastgesteld. Mobiliteit speelt daarin een belangrijke rol. De toekomstige mobiliteitsopgave richt zich op het realiseren van een slim en duurzaam mobiliteitssysteem. In 2018 hebben we daar op verschillende schaalniveau's aan gewerkt:

- Brabant is coördinator van het Europese New Mobility Services Initiative - onderdeel van de European Innovation Partnership on Smart Cities - waarin met steun van EC gewerkt wordt aan implementatie en opschaling van nieuwe mobiliteitsdiensten mogelijk gemaakt door 'mobiliteit als dienst' en 'autonome mobiliteit' in een smart city context.
- Met het Rijk zijn tijdens het BO-MIRT afspraken gemaakt over een Minder Hinder aanpak / Programma Slimme Bereikbaarheid Zuid-Nederland 2020-2030: In plaats van een aanpak per project

komt er een Minder Hinder aanpak voor heel Zuid-Nederland, een pakket van maatregelen om de doorstroming van het wegennet op peil te houden met onder andere een werkgeversaankpak om werknemers te stimuleren anders, of op een ander tijdstip te reizen en de inzet van nieuwe mobiliteitsdiensten;

- In Brabantstad-verband is samen met de B5-steden uitvoering gegeven aan een gezamenlijke agenda slimme en duurzame mobiliteit;
- Via de ontwikkeldagen met de regio's zijn de onderwerpen Smart Mobility en vernieuwing OV op de agenda gezet. De uitkomst hiervan is dat we met elke regio een smart mobility aanpak opzetten, toegespitst op de behoeften en kenmerken van een regio. Bovendien wordt samen met de regio's invulling gegeven aan de visie 'Gedeelde mobiliteit is maatwerk'.

Inzet verbonden partijen

Voor het realiseren van de doelstellingen uit het programma worden de onderstaande verbonden partijen ingezet:

- Kleinschalig Collectief Vervoer Noord-Oost Brabant
- Eindhoven Airport NV

In de paragraaf verbonden partijen en in de bijlagenbundel –bijlage 3a van de Jaarstukken is nadere informatie opgenomen, o.a. op welke wijze deze verbonden partijen bijdragen aan de doelstellingen van het programma Mobiliteit.

05.01 Mobiliteit

Inleiding

De provincie wil een slim, veilig en duurzaam mobiliteitsnetwerk realiseren in Brabant in goede onderlinge samenhang dat inspeelt op ketenmobiliteit en dat stad en regio goed verbindt. Dat doen we door het verbeteren van de verbindingen binnen Brabant en het versterken van de (inter)nationale bereikbaarheid van stedelijk Brabant.

Samen met partners zoals gemeenten, Rijkswaterstaat, politie en Openbaar Ministerie bevorderen we de verkeersveiligheid via drie pijlers: gedrag, infrastructuur en handhaving. Onze ambitie daarbij is nul verkeersdoden in Brabant.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Verbeteren verbindingen binnen Brabant

De uitvoering van productgroep 05.01 ligt goed op schema. Via verschillende uitvoeringsprogramma's hebben we in 2018 gewerkt aan de realisatie en ontwikkeling van een slim en duurzaam mobiliteitssysteem. Zo zijn afspraken gemaakt over een duurzame aanpak van belangrijke verbindingen zoals N65 's-Hertogenbosch – Tilburg en A67 Leenderheide - Asten en is de uitvoering van de omlegging N69 gegund. De uitvoering van het MIRT-programma A2 Deil – 's-Hertogenbosch – Vught is gestart en met de minister van Infrastructuur en waterstaat zijn afspraken gemaakt over de versnelde realisatie van het Hooipolderplusplan en over de start van het MIRT-onderzoek A50 corridor Nijmegen - Eindhoven (met focus op het traject knooppunt Paalgraven – knooppunt Bankhoef). Om een alternatief te bieden voor de auto zijn er belangrijke stappen gezet bijvoorbeeld in het realiseren van een snelfietsroutenetwerk en het vaststellen van de visie op gedeelde mobiliteit.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Goederenvervoer

In 2018 zijn de Quick Wins aan het spoor van Moerdijk gerealiseerd en zijn er via lobby van Brabant afspraken tot stand gekomen met de minister (inclusief financiële middelen) voor een duurzame aanpak van de spoorontsluiting Moerdijk. Daarnaast is met de minister de afspraak gemaakt dat binnen 5 jaar een samenhangend netwerk van truckparkeerplaatsen gerealiseerd wordt in Zuid-Nederland. De eerste vier truckparkings zijn intussen aangemeld voor een bijdrage uit het CEF-fonds van Europa (Connecting Europe Facility). Eén daarvan betreft de uitbreiding van de locatie van Nobis in Asten aan de noordzijde van de A67. Tevens is er een intentie-overeenkomst gesloten met partners in West-Brabant voor een regionale aanpak van de truckparkingproblematiek in deze regio.

Om binnenvaart met grotere schepen vanuit Rotterdam naar Tilburg mogelijk te maken voert de provincie samen met partners het project Wilhelminakanaal uit. In 2018 is een besluit genomen over de definitieve oplossing.

Fiets

We hebben flinke stappen gezet in de realisatie van een toekomstbestendige fietsinfrastructuur via een snelfietsrouten netwerk. Er zijn in 2018 vijf bestuursovereenkomsten ondertekend en er is gestart met de realisatie van Tilburg-Waalwijk en Eindhoven-Helmond. In het kader van innovatieve bewegwijzering op de snelfietsroutes is de pilot Wayfinding uitgevoerd met evaluatie in 2019. We versterken de infrastructurele maatregelen van het fietsbeleid met gedragbeïnvloedende maatregelen. Mede door de verplichte inzet van werkgeversbenadering als onderdeel van fietsstimulering bij snelfietsroutes is het aantal communities uitgebreid. B-riders is succesvol overgedragen aan de markt onder de naam GoVélo en is Ring-Ring geïntroduceerd voor Brabanders die privé een fietsapp willen gebruiken.

In Brabantstad zijn meerjarige afspraken gemaakt over de doorontwikkeling van het marketingplatform Ons Brabant Fietst.

Luchtvaart

In 2018 zijn we gestart met de proefcasus om te komen tot een ontwikkelperspectief van Eindhoven Airport dat in balans is met de omgeving. De oplevering van het advies van de verkenner aan de minister wordt verwacht in de 1e helft van 2019.

Data

Betrouwbare mobiliteitsdata worden steeds belangrijker voor beleidsvorming en monitoring. De doorontwikkeling van het verkeersmodel Brabantbrede Modelaanpak (BBMA) is opgestart en wordt in de eerste helft van 2019 opgeleverd. We maken hierin de bewuste keuze voor kwaliteit boven snelheid.

Het versterken van de de (inter)nationale en (inter)regionale bereikbaarheid van Brabant

Op het gebied van goederenvervoer hebben we het onderwerp truckparking op de agenda gekregen bij het ministerie en is het belang van een goede spoorontsluiting voor Moerdijk erkend door de minister.

We streven naar een veilig mobiliteitssysteem. Naar aanleiding van ontwikkelingen in het aantal verkeersslachtoffers is in 2018 versneld en extra ingezet op de verkeersveiligheid.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

SmartwayZ.NL Smart Mobility

Het programma richt zich op het verbeteren van de bereikbaarheid van Zuid-Nederland via het aanpakken van de belangrijkste knelpunten. Het betreft een langjarig programma waarvan de concrete resultaten op het gebied van infrastructuur in de komende jaren zichtbaar worden. In 2018 is een aantal cruciale beslissingen in een goed tempo gerealiseerd. Zo is in de aanpak van de A58, het vaststellen van het ontwerptraacébesluit in de eerste helft van 2019 voorbereid en is de startbeslissing genomen voor een MIRT-verkenning op het middenstuk A58 Tilburg-Breda. Met de minister van Infrastructuur en Waterstaat is het voorkeursalternatief A67 vastgesteld inclusief een no-regret maatregelenpakket voor de korte termijn en monitoringsafspraken voor de lange termijn. Provinciale Staten hebben het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) N279 Veghel-Asten vastgesteld. We voeren een onderzoek uit naar de randweg A2/A50.

Beter Benutten Vervolg is afgerond en de werkwijze is geland in het programma met als voorbeeld het bereikbaarheidspakket voor het Bedrijventerrein De Run in Veldhoven.

Steeds vaker combineren we infrastructurele maatregelen met Smart Mobility toepassingen om reizigers en de logistieke sector slimmer en efficiënter gebruik te laten maken van het beschikbare netwerk:

1. Connected Automated Driving (CAD):

Voor MobilitymoveZ.NL zijn 6 intentie overeenkomsten getekend die naar projectvoorstellen voor proeven met slimme mobiliteitsoplossingen worden uitgewerkt. Een deel zal in 2019 worden gerealiseerd. Ruim 200 intelligente verkeersregelinstanties (I-VRI's) Talking Traffic zijn besteld en worden voor medio 2019 geplaatst langs provinciale wegen en in B5-steden. In 2019 kunnen diverse toepassingen worden uitgerold zoals

prioritering hulpdiensten en time to green. Vanwege het innovatieve karakter en daarmee samenhangende ontwikkeling van de iVRI's is er lichte vertraging opgelopen.

2. Smart Logistics:

Voor een slimme en duurzame ontwikkeling van de logistieke sector hebben we:

- proeven uitgevoerd van met elkaar communicerende vrachtwagens door het verkeer tijdens de experience week Talking Trucks,
- is de aanbesteding afgerond voor de 1e bandenspanningsmeter (N279) ihkv verkeerveiligheid en duurzaamheid,
- hebben we een onderzoek uitgevoerd over prioritering van vrachtverkeer met belangrijke lessen voor o.a. toepassing tijdens de ombouw van de N279.

3. Mobility as a Service:

Via Mobility Lab hebben samen met de verkeersonderneming Rotterdam 12 start-ups hun idee kunnen testen in de praktijk. De meerderheid van de start-ups heeft een investeerder gevonden voor doorontwikkeling van het product. Voorbeelden zijn Amber Mobility (elektrische deelauto) en Wijkpark voor het gebruik van parkeerplaatsen bij bedrijven buiten kantooruren via een app.

In Mobility Market op de A2 Eindhoven – Weert als onderdeel van het no-regret maatregelenpakket is een prestatiecontract gesloten met een marktpartij die mobiliteitsdiensten aanbiedt gericht op minder reizigers in de spits en afname van CO₂-uitstoot. De komende tijd zorgen we met de uitbreiding van fiets- en OV-voorzieningen in het gebied voor een verdere optimalisatie van de mobiliteitsdienst. Tenslotte zijn we in 2018 gestart met een verkenning of het concept ook in andere deelopgaven goed inzetbaar is.

Verkeersmanagement

Samen met B5-steden en Rijkswaterstaat voert de Verkeerscentrale Zuid-Nederland regelscenario's voor ons uit. Ook hebben we de regionale verkeerskundige teams in alle regio's aan de slag.

Verkeersveiligheid

Ondanks de inspanningen op het gebied van verkeersveiligheid moeten we helaas constateren dat in 2018 meer verkeersslachtoffers zijn gevallen dan in de voorgaande jaren. Naar aanleiding van deze ontwikkeling is een plan opgesteld om te komen tot een versnelde aanpak met maatregelen op het vlak van infra, gedrag en handhaving. Het betreft o.a. een versnelde aanpak van veiligheidsknelpunten in de provinciale infrastructuur.

Het jaar 2018 stond in het teken van het thema "snelheid". In dat kader zijn snelheid-gerelateerde maatregelen getroffen op de provinciale wegen. Ook is een aantal succesvolle campagnes uitgevoerd zoals de "snelheidsmeterspaarpot" en "bedankt dat je langzamer rijdt" met een actieve participatie van bewoners én handhaving door politie.

De trajectcontrole op de N639 Baarle-Nassau – Alphen – Chaam is geplaatst en zal begin 2019 operationeel worden. We hebben voorbereidingen getroffen voor het uitbreiden van snelheidsmetingen op provinciale wegen in 2019.

We hebben het verkeerseducatieprogramma voor voorgezet onderwijs Totally Traffic doorontwikkeld voor implementatie bij de kwetsbare doelgroep van het middelbaar beroepsonderwijs.

In 2018 hebben we de verkeersveiligheid van de provinciale infrastructuur verbeterd met het plaatsen van geleiderails op de N324 Oss-Grave en wordt een gevaarlijke kruising op de N322 bij Andel aangepakt.

Ook hebben we bijgedragen aan de totstandkoming van het landelijke Strategische Plan Verkeersveiligheid 2030, dat in december is aangeboden aan de Tweede Kamer en vanaf 2019 (ook) in Brabant geïmplementeerd wordt.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Beleidsnota	Indicator	Is de prestatie in 2018 gerealiseerd?
Doelstelling		
Prestaties		
Verkeer en vervoer		
Provinciaal Verkeers en VervoersPlan		
	Aantal vastgesteld mobiliteitsagenda's Streefwaarde 4	Gerealiseerd, 4 Regionale Uitvoeringsplannen 2018 (RUP) vastgesteld en subsidies volledig verleend.
	Wilhelminakanaal geschikt voor klasse IV schepen tot en met haven Loven (Tilburg) Streefwaarde bij bestuursrapportage bijgesteld naar oplevering in 2023	Door uitstel van besluitvorming over de definitieve oplossing van de geohydrologische problematiek door Rijk zijn de voor 2018 geplande overeenkomsten voor fase 1 en fase 1,5 reeds bij de bestuursrapportage doorgeschoven. De oplevering van het totale werk is nu gepland voor 2023.
	Aantal projecten voorzien van cofinanciering (besluit Robuuste Brabantroute en subsidieregelingen Goederenvervoer en SHK) Streefwaarde 5	Gerealiseerd: 5 projecten voorzien van cofinanciering, waar van 1 ihkv goederenvervoer en 4 ihkv SHK
	Aantal projecten gerealiseerd door derden (besluit Robuuste Brabantroute en subsidieregelingen Goederenvervoer en SHK) Streefwaarde 5	Deels gerealiseerd: 3 projecten gerealiseerd (Spiering Smart Hub, 1 project Robuuste Brabantroute Deurne, LVO-project Oisterwijk)
	Adviesorgaan/ uitvoeringsorganisatie voor multimodaal goederenvervoer. Streefwaarde 1	
	Snelfietsroute Cuijk - Nijmegen (oplevering 2020)	De aanbesteding van de fietsbrug (laatste ontbrekende schakel) is afgerond in 2018; in mei start de bouw van de fietsbrug over de Maas. Oplevering in september 2020.
	Aantal afgesloten bestuursovereenkomsten voor snelfietsroutes uit het uitvoeringsprogramma Fiets in de Versnelling (cumulatief) streefwaarde 5	Gerealiseerd: in 2018 is de 6e bestuursovereenkomst getekend (Eindhoven - Helmond, Tilburg - Waalwijk, Uden - Nistelrode, Veghel - Uden, Breda - Tilburg en 's-Hertogenbosch - Waalwijk). We liggen goed op schema om de doelstelling van 9 bestuursovereenkomsten voor snelfietsroutes in 2020 al eerder te realiseren. De Staten zijn dit jaar uitgebreid geïnformeerd over de voortgang via een statenmededeling en een besluit over additionele middelen is genomen.
	% gerealiseerde routedelen eerste 5 snelfietsroutes (% km cumulatief) streefwaarde 25%	Niet gerealiseerd: er zijn meerdere routes in voorbereiding en deels al gestart. In 2018 is bijna € 8 mln subsidie verleend voor het realiseren van snelfietsroutes. In totaal is er 10% van de eerste 5 snelfietsroutes gerealiseerd met name op het traject Tilburg - Waalwijk en Eindhoven - Helmond. Het genoemde percentage betreft routedelen die al op voldoende kwaliteitsniveau zijn. De streefwaarden zullen vermoedelijk doorschuiven (100% in 2020 / 2021). In 2019 zullen we dit voorleggen aan de Staten.
	Aantal uitgevoerde projecten of initiatieven (samen met derden) op het gebied van Smart Mobility. streefwaarde 16	Gerealiseerd: totaal 23 projecten gerealiseerd of in uitvoering (Mobility Lab 12 startups, MobilitymoveZ.NL 6 voorstellen gehonoreerd via aanbesteding, Mobility Market 1 contract gesloten voor A2 Weert-Eindhoven, Smart Logistics 4 projecten in uitvoering).
	Realiseren geplande aanpak N279-Zuid (Veghel-Asten)	Gerealiseerd: provinciaal inpassingsplan (PIP) is vastgesteld door Provinciale Staten

oplevering 2023 Streefwaarde PIP	
Realiseren geplande aanpak A58 (innovA58). oplevering 2023 streefwaarde bij bestuursrapportage bijgesteld van PIP naar ontwerp tracébesluit	Niet gerealiseerd: de planuitwerking voor het ontwerp tracébesluit (OTB) en de MER-procedure vordert gestaag. Het OTB kan naar verwachting in de 1e helft van 2019 worden vastgesteld door minister IenW. Oplevering in 2023 is nog steeds de planning.
Dodelijke verkeersslachtoffers op provinciale wegen: aantallen	Het definitieve cijfer over 2017 van het aantal dodelijke verkeersslachtoffers is vastgesteld op 98 (tov 113 in 2016), waarvan 12 op provinciale wegen (tov 18 in 2016). In 2018 zijn 16 doden gevallen bij ongevallen op provinciale wegen. Een verklaring voor de stijging is ondermeer een ongeval op de N270 met vijf slachtoffers. De cijfers voor heel Brabant over 2018 zijn nog niet officieel bekend, maar uit politiegegevens blijkt dat het aantal verkeersdoden in 2018 aanzienlijk hoger zal uitkomen (± 30%). Naar aanleiding van deze signalen zijn de Staten geïnformeerd over een plan om te komen tot een versnelde aanpak van de verkeersveiligheid via een quick win maatregelenpakket.
Dodelijke verkeersslachtoffers op provinciale wegen: per reizigerskilometer.	Het kengetal komt voor 2018 uit op 7,11 ten opzichte van 5,48 in 2017. De stijging houdt direct verband met het aantal verkeersslachtoffers zoals hierboven toegelicht.
Minimaal 95% van de BVL-scholen heeft het BVL-label behaald in 2019 streefwaarde 2018: 92%	Gerealiseerd: eind 2018 heeft 95% van de BVL-scholen het BVL-label. De indicator wordt echter wel vertroebeld door fusies van scholen. In het kader van een nieuw uitvoeringsprogramma Brabants Verkeersveiligheidsplan (BVVP) in 2019 zal de indicator hierop worden aangepast.
Minimaal 100 middelbare scholen doen mee aan Totally Traffic in 2019 streefwaarde 2018: 100	Gerealiseerd: eind 2018 doen 101 scholen mee aan Totally Traffic. De indicator wordt echter wel vertroebeld door fusies van scholen. In het kader van een nieuw uitvoeringsprogramma Brabants Verkeersveiligheidsplan (BVVP) in 2019 zal de indicator hierop worden aangepast.
Percentage van de Brabanders ouder dan 18 jaar, dat bereikt is met de campagne Brabant gaat voor NUL verkeersdoden Streefwaarde 2018: %>2017	Gerealiseerd: eind 2018 is op basis van de effectmeting 42% bereikt met de verkeersveiligheids campagne en is daarmee hoger dan eind 2017 (32%).

Wat heeft het gekost?

Bedragen x1000

Exploitatie	Jaarrekening 2017	Begroting 2018	Begr. na wijziging 2018	Jaarrekening 2018	Vershil jaarrek. - begr. na wijz. 2018
Lasten	29.864	248.907	231.022	227.151	3.871
Baten	1.028	905	481	623	-142
Resultaat	-28.836	-248.001	-230.541	-226.528	-4.013

Toelichting

Toelichting lasten

Afwijking lasten t.o.v. begroting na wijziging x € 1.000

ITS	1.665
Fiets in de Versnelling	1.291
Smart Mobility (Smartwayz)	182
Logistiek	584

Data en verkeersmanagement	199
Regionale uitvoeringsprogramma's	786
A2 Quick Win Deil - 's-Hertogenbosch	-831
Overig	-5
Totaal afwijking lasten	3.871

Er is ongeveer € 3,9 mln minder uitgegeven dan begroot in 2018 en dat resulteert in een onderuitputting van 1,7% ten opzichte van een totaal krediet van circa € 231 mln. Dit komt o.a. door:

ITS

De belangrijkste oorzaak van de onderschrijding is het gevolg van problemen met de levering van de intelligente verkeerregelinstantaties (I-VRI's) in het kader van Talking Traffic. De levering en installaties zal begin 2019 plaatsvinden, hetgeen heeft geleid tot een onderbesteding van € 1,8 mln. Daarnaast blijft de realisatie van de C-ITS werksporen uit het Rijksprogramma achter. De uitvoering ligt hoofdzakelijk bij verschillende regio's. De aanvragen voor de bijdragen zijn vertraagd. Bovendien blijkt de uitvoering van het project Data top 15 op het gebied van verkeersmanagement, waarvoor de provincie aan de lat staat, lastig. De middelen blijven beschikbaar voor C-ITS, het laatste werkspoor van Beter Benutten Vervolg. Daartegenover staan extra lasten, gedekt door de reserve, van een verleende begrotingssubsidie voor de realisatie van een systeem van flexibele wisselstroken bij de Efteling.

Fiets in de Versnelling

Voor het uitvoeringsprogramma Fiets in de Versnelling 2016-2020 zijn middelen ter beschikking gesteld. Bij de reguliere uitvoering van het programma is er sprake van een onderbesteding van € 760.000, waarvan € 300.000 het gevolg is van ontwikkelingsverschillen op oude balansverplichtingen. Het overige deel heeft te maken met gereserveerde middelen voor het pilotproject 'Zon op infra', dat we samen met een aantal provincies uitvoeren en gericht is op het opwekken van energie via infrastructuur. Het concretiseren van de afspraken naar uitvoeringsprojecten blijkt in de praktijk meer tijd te kosten. Daarnaast was er € 8 mln geraamd voor de realisatie van snelfietsroutes. Er is voor bijna 7,5 mln beschikt. Middelen blijven beschikbaar voor de uitvoering van het programma.

Smart Mobility

Voor de uitvoering van de Smart Mobility agenda binnen het programma SmartwayZ.NL is bijna € 2 mln geraamd in 2018. De onderschrijding zit met name op het vlak van de reizigersaanpak. De 1e fase is iets later afgerond. De 2e fase is daardoor later opgestart met een onderbesteding tot gevolg. De middelen blijven beschikbaar voor het programma.

Logistiek

Het niet doorgaan van een project Marktplaats Logistiek heeft geresulteerd in het intrekken van een subsidie (€ 160.000). Daarnaast heeft het verlengen van het subsidieprogramma niet geleid tot aanvragen die in aanmerking komen voor de regeling.

Data en verkeersmanagement

Voor het uitvoeren van de structurele taak van het genereren van verkeers- en mobiliteitsdata en verkeersmanagement is € 0,2 mln minder gerealiseerd. Daartegenover staan ook minder baten vanwege lagere bijdragen van de partners. Het zetten van vervolg stappen in gezamenlijk verkeersmanagement met de verschillende betrokken wegbeheerders vraagt meer tijd dan verwacht. Daarnaast zijn de ondersteunende taken voor Smart Mobility pas in de loop van 2018 opgestart en nog niet volledig op stoom.

RUP

Op het budget voor de subsidieregeling van de Regionale Uitvoeringsplannen (RUP) is € 786.000 minder besteed, volledig als gevolg van ontwikkelingsverschillen op balansverplichtingen. De middelen blijven beschikbaar voor de financiering van toekomstige projecten.

A2 Quick Win

De provincie draagt totaal € 12,1 mln bij in het Quick Win maatregelenpakket A2 Deil – 's-Hertogenbosch. Concretisering van de governance structuur leidt tot een ander bestedingsritme (€ 0,8 mln overschrijding). De middelen blijven beschikbaar op de begroting.

Overig

Hieronder valt een aantal kleinere afwijkingen in verband met de Rijksmiddelen voor de ontwikkeling van regionaal luchthavenbeleid (voorheen Alderstafel) en de middelen van het samenwerkingsverband Brabantstad.

Toelichting baten

Afwijking baten t.o.v. begroting na wijziging x € 1.000	
Middelen tbv subsidie CROW	252
Inkomsten verkeersmanagement	-140
Overig	30
Totaal afwijking baten	142

Middelen tbv subsidie CROW

De provincie heeft namens het IPO een subsidie verstrekt aan het CROW. De extra baten houden verband met de hiervoor beschikbaar gestelde middelen.

Inkomsten verkeersmanagement

Vanwege een onderbesteding voor het uitvoeren van de structurele taak van het genereren van verkeers- en mobiliteitsdata en verkeersmanagement is er ook een lagere bijdrage van de partners.

05.02 Openbaar vervoer (O.V.)

Inleiding

We zien het OV als een verbindende schakel in het Brabants mobiliteitsnetwerk dat bijdraagt aan de bereikbaarheid, leefbaarheid en duurzaamheid van onze provincie.

Daarom werken we samen met de vervoerders, gemeenten, Reizigersoverleg Brabant en verschillende andere (markt)partijen aan een vraaggericht, verbindend en verantwoord openbaar vervoernetwerk dat aansluit bij de wensen van de reiziger.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Werken aan vraaggericht, verbindend, verantwoord openbaar vervoer en slimme mobiliteitsoplossingen

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Openbaar Vervoer

We hebben uitvoering gegeven aan het stad- en streekvervoer via de drie vigerende OV-concessies West, Oost en Zuidoost Brabant. Dat doen we vanuit één gemeenschappelijk merknaam met alle partners: Bravo. Samen met vervoerders, gemeenten en Reizigersoverleg Brabant hebben we via de exploitatieplannen ervoor gezorgd dat het aanbod en de dienstregeling steeds zo goed mogelijk aansluit bij de wensen en behoeften van de reiziger. De rendabele lijnen van de pilot Nachtnet zijn geïntegreerd in de dienstregeling. In 2018 is gestart met maatregelen die de reistijd van de HOV-verbinding Veghel – Uden – Nijmegen in de dienstregeling 2019 sterk terugbrengt. Vooruitlopend op de nieuwe visie op gedeelde mobiliteit is daar waar dat mogelijk is meer ruimte gegeven aan de markt en zo is ontheffing verleend aan Flixbus voor een aantal specifieke lijnen.

De reizigers weten het OV in Brabant weer te waarderen en hebben de reizigers het OV beoordeelt met een 7,6 in Oost en Zuid-Oost en 7,9 in West ten opzichte van een landelijk gemiddelde van 7,7. Rekening houdend met de stakingsdagen en het mooie weer is dit een mooi resultaat.

Ook in 2018 hebben we ingezet op de verdere verbetering van de sociale veiligheid. Het eerste jaar volledig cashloos betalen heeft geleid tot een afname van het aantal zware geweldsdelicten en vinden geen overvallen mee plaats. De inzet van BOA's is doorgezet in 2018 en deze worden vanaf 2019 uitgerust met bodycams.

We hebben stappen gezet in een verdere verduurzaming van het openbaar vervoer. Bovenop de afspraken via de concessie van zero-emissie in Zuidoost per 2025 is het besluit genomen over zeven extra zero-emissie bussen op stadslijnen in 's-Hertogenbosch.

Vernieuwing OV

Naast de reguliere uitvoering van de OV-concessies is in 2018 al gewerkt aan een verdere ontwikkeling van het OV conform de verschillende vormen van vervoer uit de visie op gedeelde mobiliteit:

BravoDirect

Alle lijnen van het hoogwaardige OV-netwerk (HOV) zijn, als ruggengraat van het toekomstige OV-netwerk, in 2018 ondergebracht onder één herkenbare merknaam.

Dit netwerk van het openbaar vervoer met hoge kwaliteit, frequentie en een snelle directe verbinding krijgt hiermee een duidelijke positie in het totale netwerk.

BravoFlex

Vooruitlopend op de adaptieve uitvoeringsagenda als vervolg op de vastgestelde visie hebben we in 2018 diverse pilots en experimenten uitgevoerd of opgestart. Het gaat daarbij om flexibele maatwerk oplossingen in aanvulling op het HOV-netwerk. Onder de naam Bravoflex zijn pilots in Helmond uitgevoerd en in Moerdijk, Eindhoven en Roosendaal opgestart. De pilots hebben verschillende verschijningsvormen op aspecten als tarifiering en aard van de dienst. Dit doen we om zo goed mogelijk maatwerk te bieden per gebied voor de reiziger als onderdeel van of bovenop de bestaande dienstregelingen. Met deze pilots willen we ook leren van de ervaringen voor toekomstige concessies.

BravoSamen

Onder de naam BravoSamen gaan we binnen de adaptieve uitvoeringsagenda maatschappelijke initiatieven en initiatieven uit de markt op het gebied van mobiliteit samen brengen. In de huidige concessie is een voorbeeld van BravoSamen vanuit de samenleving de buurtbus. In 2018 zijn daarnaast ook experimenten gestart met nieuwe marktpartijen zoals een elektrische deelauto in de gemeente Oisterwijk en een experiment met Amber bij het provinciehuis. Daarnaast hebben we voorbereidingen getroffen voor de uitrol van gedeelde mobiliteit via Beamerz in 's-Hertogenbosch en Strijp-S vanaf 2019.

Spoor, HOV en Knooppunten

Voor een toekomstbestendig OV is naast een stevig daily urban system een goede (internationale) bereikbaarheid per spoor, als belangrijke pijler van het OV-netwerk, cruciaal. Vanuit het Programma Hoogfrequent Spoor (PHS) van het Rijk is in 2018 gestart met een dienstregeling van 6 keer per uur een intercity op de verbinding Eindhoven - 's-Hertogenbosch – Utrecht - Amsterdam ingegaan. Het hoogfrequente gebruik van het spoor maakt het belang van de robuustheid van het spoornetwerk in Brabant, maar ook de veiligheid en leefbaarheid op en rond het spoor, groter. In 2018 zijn ter verbetering van het spoor- en onderliggend netwerk:

- Het ontwerptractébesluit (OTB) voor PHS Boxtel – Meteren vastgesteld met naar verwachting een definitief tracébesluit (TB) 1e helft 2019.
- Afspraken gemaakt met het Rijk om te komen tot een besluit en financiering van de aanpak van de spoorzone Gilze en Rijen gericht op het verminderen van overwegen als onderdeel van een bredere aanpak om het spoor in Brabant barrièrevrij te maken.
- Een besluit genomen over de ontwikkeling van Eindhoven tot internationaal knooppunt met als eerste onderdelen:
 - Direct snelle verbinding Eindhoven – Düsseldorf
 - HOV3-verbinding met Eindhoven Airport en Brainport
 - Het realiseren van een fietsenstalling aan de Zuidzijde van het station
- Een besluit genomen over een pilot innovatieve OV-verbinding Breda – Utrecht, die van start zal gaan eind 2019.
- Afspraken gemaakt over de verbetering treinverbinding Dordrecht – Breda.
- Een onderzoek opgeleverd over capaciteits- en reizigersgroei busstation Neckerspoel Eindhoven, waaruit aanvullende afspraken moeten volgen voor een vervolgaanpak.
- De P&R-voorziening Maarheeze gerealiseerd.

- De aanpassingen station Oisterwijk gerealiseerd.
- De uitvoering aanpassing busstation Tilburg gestart (oplevering 1e helft 2019).
- De internationale trein Breda – Brussel is gaan rijden.
- Een overeenkomst gesloten voor aanpassingen aan het spoor voor een directe intercity tussen Roosendaal en Antwerpen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Beleidsnota	Indicator	Is de prestatie in 2018 gerealiseerd?
Doelstelling		
Prestaties		
OV-visie Brabant; ; 2025 PS 43/12		
OV-visie		
	Het OV sluit aan bij de vraag van zo veel mogelijk reizigers (indicator: klanttevredenheidscijfer) Streefwaarde >landelijk	Het gemiddeld klanttevredenheidscijfer in 2017 is ... en is daarmee hoger dan / lager dan / gelijk aan het landelijk gemiddelde van De cijfers van de concessiegebieden Zuidoost, West en Oost zijn respectievelijk ..., ... en ...
	De reizigers kunnen veilig reizen met het OV in Brabant Streefwaarde aantal incidentmeldingen < 2017	Het aantal incident meldingen in 2018 is ... versus 117 in 2017. De cijfers zijn op basis van de nieuw officieel vastgestelde definities voor incidentmeldingen.
	Rituitval obv % uitgevallen ritten tov de dienstregelingen van de concessies. streefwaarde <0,2%	Niet gerealiseerd: mede als gevolg van stakingen en personele problemen in concessie West komt de rituitval uit op ...% en dat is hoger dan de streefwaarde. We hebben steeds intensief bijgestuurd door maandelijkse toezicht via monitoring en contractbeheeroverleg. Bovendien is met vervoerders afgesproken dat plannen ontwikkeld worden om reizigers tegemoet te komen voor de niet gereden ritten a.g.v. de stakingen.
	Afgelegde reizigerskilometers per gereden buskilometer Streefwaarde 2018> 2017	Gerealiseerd: het aantal afgelegde reizigerskilometers per gereden buskilometer is gestegen van .. naar ...
	Inzet van zero emissie bussen in de concessie Zuid-Oost obv % tov totaal aantal bussen (100% in 2025) streefwaarde 20%	Gerealiseerd; in Zuidoost is het percentage 22%. Ultimo 2021 komt het percentage uit op 48%, zoals contractueel is vastgelegd.
		Oorspronkelijk is uitgegaan van een geleidelijke transitie; de vervoerder geeft echter de voorkeur aan een gebundelde instroom van elektrische bussen in de concessie per eind 2020 / begin 2021 gekoppeld aan de uitstroom van 64 stad- en streekbussen die dan te oud worden voor de concessie Zuidoost. Bij de bestuursrapportage zijn de streefwaarden voor 2019 en 2020 hierop aangepast.
	Per concessiegebied een jaarplan sociale veiligheid opstellen met normen en eisen. Streefwaarde 3 jaarplannen	Gerealiseerd; voor de concessies West-, Oost en Zuidoost-Brabant zijn de jaarplannen opgesteld in maart 2018 en is op basis daarvan subsidie verleend aan de concessiehouders.
	Cofinanciering van) projecten die bijdragen aan de uitvoering van de ontwikkelagenda Spoor, HOV en Knooppunten:	
	Aantal projecten voorzien van cofinanciering (subsidieregeling SHK) Streefwaarde bij bestuursrapportage bepaald op 5.	zie hierboven
	Aantal projecten gerealiseerd door derden (subsidieregeling SHK) Streefwaarde 6	zie hierboven
	(Cofinanciering van) projecten die bijdragen aan de ontwikkeling van Vernieuwing OV: streefwaarde aantal projecten voorzien van cofinanciering 3 /	Gerealiseerd: 7 projecten in 2018 voorzien van cofinanciering (Bravoflex in Helmond, Roosendaal en Eindhoven, Amber (provincie), deelautoproject Oisterwijk en Beamrz in Strijp-S Eindhoven en Paleiskwartier 's-Hertogenbosch).
	streefwaarde aantal projecten in uitvoering door derden 3	Gerealiseerd: 7, Bravoflex in Moerdijk en 6 van de bovenstaande pilots (muv Paleiskwartier 's-Hertogenbosch) zijn in 2018 uitgevoerd of opgestart

Wat heeft het gekost?

Bedragen x1000

Exploitatie	Jaarrekening 2017	Begroting 2018	Begr. na wijziging 2018	Jaarrekening 2018	Vershil jaarrek. - begr. na wijz. 2018
Lasten	92.076	97.668	92.599	78.023	14.576
Baten	76.672	86.056	88.043	73.961	14.082
Resultaat	-15.404	-11.612	-4.556	-4.062	-495

Toelichting

Binnen de productgroep 05.02 is er sprake van een onderbesteding van € 13,2 mln op een budget van € 92,6 mln, zijnde 14,2%. Rekening houdend met de afwikkelingsverschillen is de onderuitputting € 4,6 mln (5,0%). De positieve afwikkelingsverschillen veroorzaken dus bijna 10% van de gerealiseerde totale onderbesteding. Daarvan is reeds € 3,5 mln (3,8%) aangekondigd bij de bestuursrapportage.

Toelichting lasten

Afwijking lasten t.o.v. begroting na wijziging	x € 1.000
OV-concessies inclusief kleinschalige mobiliteitsoplossingen	4.759
Ontwikkelagenda Spoor, HOV en Knooppunten	-323
Afwikkelingsverschillen	9.975
Overig	165
Totaal afwijking lasten	14.576

OV-concessies inclusief kleinschalige mobiliteitsoplossingen

Op een budget van € 91 mln is er sprake van een onderbesteding van bijna € 4,8 mln. Dit komt door de doorrekening van de korting vanwege de stakingsdagen medio 2018 in de OV-concessies (€ 1,4 mln). Aan de Staten is toegezegd dit bedrag opnieuw in te zetten voor de verbetering van het OV in Brabant op basis van concrete voorstellen. Daarnaast is de vastgestelde indexatie lager uitgevallen dan aanvankelijk ingeschat (€ 1 mln). De middelen zijn nu nog hoofdzakelijk gekoppeld aan de voormalige doeluitkering. In de loop van 2019 zal deze doeluitkering volledig zijn afgebouwd en zijn de uitgaven voor OV als wettelijk basistaak autonoom op de begroting geraamd.

Ontwikkelagenda Spoor, HOV en Knooppunten

Op basis van de vastgestelde ontwikkelagenda Spoor, HOV en Knooppunten is er een specifieke subsidieregeling. De subsidie voor de aanpassing van het busstation in Tilburg is eerder verleend en veroorzaakt de overschrijding. De dekking is afkomstig uit de reserve en wordt hiermee eerder aangewend.

Afwikkelingsverschillen

Om meer inzicht te krijgen in de oorzaken van de afwijkingen worden de afwikkelingsverschillen op balansverplichtingen in een apart product gepresenteerd. Het gaat hier om verschillen als gevolg van subsidievestigingen voor (incidentele) projecten die geen deel (meer) uitmaken van een lopend uitvoeringsprogramma. Bij de bestuursrapportage is reeds een positief verschil van € 3,5 mln aangekondigd. In december heeft nog juist een afrekening plaatsgevonden van projecten met een afwikkelingsverschil van € 6,4 mln. De middelen vallen via de doeluitkering BDU terug in de reserve en worden op basis van voorstellen ingezet voor het verbeteren van de bereikbaarheid in Brabant.

Toelichting baten

Afwijking baten t.o.v. begroting na wijziging	x € 1.000
Bijdrage BDU Rijk	-15.088

Bijdragen derden OV concessie	1.008
Overig	-2
Totaal afwijking baten	-14.082

Bijdrage BDU Rijk

Specifieke rijksuitkering is in 2016 afgeschaft en omgezet naar een algemene uitkering via het provinciefonds. In interprovinciaal verband is de afspraak gemaakt om het saldo van de doeluitkering af te bouwen via uitgaven voor OV-concessies, hetgeen medio 2019 het geval zal zijn. Het verschil in de baten wordt veroorzaakt door de onder de lasten toegelichte onderuitputting op OV concessies van ongeveer €5 mln en ontwikkelingsverschillen € 9 mln.

Bijdragen derden OV concessie

Er is een extra bijdrage van ruim € 0,5 mln ontvangen van de gemeente Tilburg als bijdrage in de meerkosten van de OV-concessie door het realisatieproject van de aanpassing van het busstation. Daarnaast zijn er inkomsten gerealiseerd uit een aanvullende bijdrage voor het uitvoeren van een pilot voor de lijn Breda – Efteling.

05.03 Infrastructuur/Provinciale wegen

Inleiding

We streven naar een goed functionerend provinciaal wegennet als onderdeel van het totale Brabantse wegennet vanuit de kernwaarden verkeersveiligheid, bereikbaarheid, leefbaarheid en duurzaamheid.

De provincie is verantwoordelijk voor de regionale bereikbaarheid en daarom houdt de provincie de beschikbaarheid van het provinciale wegennet in stand door:

- het onderhouden en beheren van provinciale infrastructuur,
- het verbeteren van de verkeersveiligheid van provinciale wegen en fietspaden,
- het oplossen van kleine knelpunten in het regionale wegennet
- het verzorgen van gladheidsbestrijding en incident-management
- het op orde hebben en houden van mobiliteits-, verkeers- en assetmanagementdata.

In totaal bestaat de provinciale infrastructuur o.a. uit circa 550 km aan wegen, 520 km fietspaden en 595 civiele kunstwerken (bruggen, tunnels, viaducten en duikers). Voor de uitvoering van het dagelijks beheer en de gladheidsbestrijding beschikt de provincie over een vijftal steunpunten.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Op orde zijn van provinciale wegen/- fietspaden

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Beheer en onderhoud provinciale wegen

In 2018 is het planmatige onderhoud uitgevoerd op de provinciale infrastructuur en is er geen sprake van achterstallig onderhoud. Zo hebben we bijvoorbeeld groot onderhoud uitgevoerd op de N615 Nuenen – Beek en Donk, de N639 Baarle – Chaam en de N269 Randweg Oost in Reusel.

Naast groot onderhoud voeren we ook dagelijks beheer en onderhoud uit van de provinciale infrastructuur. Dat doen we via een tweetal contracten: Onderhoud Prestatie Contract (OPC) en een prestatiecontract voor elektrotechnische installaties (EPC).

In 2018 is het OPC succesvol van start gegaan en het EPC verlengd.

Op het gebied van calamiteiten- en gladheidsbestrijding kijken we continu naar interessante mogelijkheden van samenwerking en anders organiseren. Zo hebben we o.a. het vervangen van het materiaal van de gladheidsbestrijding samen met Rijkswaterstaat aanbesteed. Onlangs is er een pilot ‘Licht als dienst’ opgestart. Daarbij verkennen we een concept om de openbare verlichting als dienst in te kopen om maximaal te kunnen profiteren van innovaties en de marktontwikkelingen.

Oplossen van knelpunten en verbeteren van de verkeersveiligheid

In een aantal gevallen combineren we onderhoudswerkzaamheden met gerichte reconstructie van de inrichting van de weg. Dit kan te maken hebben met leefbaarheid en doorstroming. Zo hebben we het noordelijk deel van de omlegging Baarle (N260) opgeleverd en verwachten we de realisatie van het Belgisch / Nederlandse deel aan de zuidkant in 2019 te kunnen afronden. Ook is de omlegging van de N69 gegund en is het provinciaal inpassingsplan (PIP) N629 Dongen – Oosterhout door Provinciale Staten vastgesteld. De aansluiting van de N629 op de A27 bij Oosterhout is gegund en we verwachten in 2019 te kunnen starten met de uitvoering. Een onderzoek naar de inrichting van het totale wegvak N264 is uitgevoerd. Samen met de regio zijn afspraken gemaakt over o.a. het aanleggen van een parallelstructuur, het plaatsen van VRI's en het realiseren van komomleidingen.

De studie naar een toekomstbestendige inrichting van de N615 / N272 is opgestart en heeft raakvlakken met de bundelroute van het programma SmartwayZ.NL en de reconstructie van de N279.

Maar ook in het kader van de verkeersveiligheid hebben we wegen anders ingericht met het plaatsen van geleiderails op de N324 Oss - Grave, een aanpassing van het wegprofiel op de N269 Tilburg – Hilvarenbeek en een planuitwerking voor onderhoud aan de N270 Deurne – Limburgse grens inclusief de aanleg van een parallelstructuur.

Duurzaamheid en innovatie

Via de wijze van aanbesteden van projecten dagen we de markt steeds maximaal uit om met innovaties en mogelijkheden van verduurzaming te komen. We zetten standaard in op CO2 reductie, het stimuleren van hergebruik en duurzame oplossingen via innovaties. Zo hebben we bij verschillende projecten bijvoorbeeld laagtemperatuur asfalt toegepast en is bij de N272 Beek en Donk – Boxmeer een deklaag toegepast met biobitumen, die vrij komt als reststof bij papierproductie en niet afkomstig is uit de aardolie industrie.

Er zijn ook meer zichtbare toepassingen en ontwikkelingen geweest. Zo is de N605 Gemert Noord-Om opgeleverd met tal van innovaties waaronder een 3D-geprinte brug en een rotonde die later in het wegvak is geschoven en op de N272 zijn vangrails van biobased materialen en markeringen van biohars toegepast. Daarnaast hebben Provinciale Staten het besluit genomen tot het versneld vervangen van de openbare verlichting langs provinciale wegen door LED en is een motie aangenomen over zon op infra bij de vaststelling van het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) N629 Dongen – Oosterhout.

Tevens hebben we een conferentie georganiseerd gericht op het delen van ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid en Brabantse infrastructuur en het bij elkaar brengen van overheden, kennisinstellingen en marktpartijen. Op deze manier proberen we met betere plannen en uitvragen ontwikkelingen in de markt optimaal te benutten ten behoeve van een duurzaam wegenareaal. Afsproken is om in 2019 concrete afspraken te maken.

Majeure projecten

In 2018 is de omlegging van een energie-neutraal N69 aanbesteed en met de overeenkomst van het maatregelenpakket met gemeente Valkenswaard zijn alle onderdelen uit het Gebiedsakkoord Grenscorridor N69 geregeld.

Door Provinciale Staten is het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) voor de N279 Veghel – Asten vastgesteld, waarmee een robuuste en slimme toekomstbestendige oplossing gerealiseerd kan worden om de regio te ontsluiten.

In een aantal gevallen is de provincie ook nauw betrokken bij Rijksinfraprojecten.

Mede door lobby en bijdrage van de provincie is met het Rijk de afspraak gemaakt dat het Hooipolder Plusplan eerder dan oorspronkelijk gepland al in 2026 opgeleverd kan worden. Het Hooipolder-Plusplan bestaat totaal uit zes samenhangende maatregelen die de doorstroming op het knooppunt verbeteren en het sluisverkeer in de omliggende dorpen sterk vermindert. De uitwerking van een plan van de regio voor het onderliggende wegennet vraagt meer tijd en komt in 1e helft 2019.

Rijk en regio hebben ingestemd met een verbeterd voorkeursalternatief voor de N65 met een gedeeltelijke verdiepte ligging, extra capaciteit door de aanleg van onder andere twee ongelijkvloerse kruisingen en een fietstunnel. Samen met de partners streven we naar het snelst mogelijk scenario van realisatie, bedoeld om een samenloop met uitvoering van het Programma Hoogfrequent Spoor bij Vught te voorkomen en de meest geschikte uitvoeringsorganisatie hiervoor.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Beleidsnota	Indicator	Is de prestatie in 2018 gerealiseerd?
Doelstelling		
Prestaties		
Provinciaal Verkeers en VervoersPlan		
	Formuleren van beleidsprestaties voor beheer en onderhoud provinciale infrastructuur op basis van vastgesteld beleid kwaliteitsnota en evaluaties van pilots Eurorap. streefwaarde 1e helft 2018	Gerealiseerd, obv PS-besluit (PS 18/18)
	Uitvoering projecten planmatig onderhoud (aantal km uitgevoerd groot onderhoud en vervanging). streefwaarde > 30 km per jaar	Gerealiseerd: in totaliteit hebben we in 2018 op 49 km provinciale wegen groot onderhoud uitgevoerd.
	Gebruik van recycled materiaal (asfalt en beton) bij onderhoudswerkzaamheden. streefwaarde > 50%	Deels gerealiseerd: we schrijven aan de markt voor om in hun aanbieding aantoonbaar 50% hergebruik van beton en/of asfalt toe te passen.
		Dit doen we pas sinds medio 2018 en hebben nog geen realisatieprojecten hierop kunnen beoordelen, anders dan tijdens de aanbestedingsfase.
	Aantal innovatieve initiatieven of projecten. Streefwaarde 3	Gerealiseerd; 3 projecten zijn gerealiseerd of opgestart. Twee projecten uitgevoerd in het kader van asfalt innovatie: proefvak N268 tussen Oud- Gastel Meir tunnel – Rotonde Dinteloordse (uitgevoerd mbt bevorderen geluidsreductie) en proefvak N625 kom Maren Kessel (zes proefvakken aangelegd waarbij is gevarieerd met percentages hergebruikt materiaal in combinatie met een lage temperatuur om het asfalt te produceren). Een derde project is in voorbereiding en heeft betrekking op openbare verlichting: samen met een marktpartij is een pilot project gestart om te bezien of het inkopen van licht als dienst voor de marktpartij interessant kan zijn én het voor de provincie mogelijk is om sneller de klimaatdoelstellingen te halen mbt energiebesparing.
	Percentage LED openbare verlichting en verkeersregelinstallaties. Streefwaarde pm %	De projectvoorbereiding is gestart en gericht op realisatie in 2020 conform planning. De marktverkenning en inkoopstrategie zijn bepaald waarin MKB een prominente rol krijgt.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x1000

Exploitatie	Jaarrekening 2017	Begroting 2018	Begr. na wijziging 2018	Jaarrekening 2018	Vershil jaarrek. - begr. na wijz. 2018
Lasten	69.843	74.327	85.609	89.821	-4.213
Baten	17.807	17.601	20.722	20.467	255
Resultaat	-52.036	-56.727	-64.887	-69.354	4.468

Toelichting

Bij productgroep 05.03 is er sprake van een onderbesteding van bijna € 0,8 mln ten opzichte van een totaalbudget van € 85,6 mln (0,9%). Vanwege de constatering van bodemverontreiniging door zoutopslag bij een aantal steunpunten zijn we verplicht een voorziening te treffen voor de saneringskosten. Op basis van vervolgonderzoeken is de omvang van de voorziening vastgesteld op € 6 mln. De toevoeging aan de voorziening leidt tot een aanvullende last binnen productgroep 05.03 en daarmee komt de uiteindelijke realisatie 4,2 mln hoger uit (4,9%). De voorziening wordt getroffen ten laste van de algemene risico reserve en beïnvloed daarmee niet het jaarrekeningresultaat.

Toelichting lasten

Afwijking lasten t.o.v. begroting na wijziging x € 1.000

Wegenoverdracht	514
PPS-A59	77
Beheer en onderhoud incl. gladheidsbestrijding	210
Toevoeging voorziening sanering steunpunten	-5.012
Overig	-2
Totaal afwijking lasten	-4.213

Wegenoverdracht

De overdracht van het wegvak N285 aan Breda heeft door vertraging in de besluitvorming bij de gemeente niet plaatsgevonden. De middelen blijven beschikbaar voor de overdracht in 2019.

PPS-A59

De afwijking heeft te maken met de administratieve afwikkeling van de transitorische post PPS-A59.

Beheer en onderhoud incl. gladheidsbestrijding

De realisatie van de onderhoudsbegroting inclusief de kosten van gladheidsbestrijding valt in 2018 totaal € 210.000 lager uit dan geraamd (1,7%).

De kosten van de gladheidsbestrijding zijn ongeveer € 393.000 hoger uitgevallen. De belangrijkste oorzaak is het relatief hoge aantal acties (curatief en preventief) in het begin van het jaar. Hiervan is reeds melding gemaakt in de bestuursrapportage. De overschrijding is opgevangen binnen de onderhoudsbegroting. De onderbesteding zit met name bij de kosten van elektriciteit (€ 224.000) als gevolg van de teruggave van energiebelasting over een aantal jaren. Door veranderde wetgeving is clustering van openbare verlichting en vri's in het kader van de energiebelasting toegestaan. We zien ook de eerste signalen van de besparing op het energieverbruik door de toepassing van LED bij alle huidige infraprojecten.

Doordat het vernieuwde Onderhoudsprestatiecontract (OPC) begin 2018 van start is gegaan, is nog niet veelvuldig gebruik gemaakt van de binnen dit contract gereserveerde middelen voor innovatie (± € 0,3 mln).

Toelichting baten

Afwijking baten t.o.v. begroting na wijziging x € 1.000

Transitorium PPS-A59	-136
Overig	-119
Totaal afwijking baten	-255

PPS-A59

De afwijking heeft te maken met de administratieve afwikkeling van de transitorische post PPS-A59.

Overig

Op de begroting van het dagelijks onderhoud van de provinciale infrastructuur zijn extra inkomsten gegenereerd. Tegenover minder inkomsten uit werkzaamheden uitgevoerd voor derden (onderhoud (€ 180.000) en gladheidsbestrijding (€ 25.000)) en minder leges voor vergunningen en ontheffingen (€ 50.000) staan extra inkomsten uit huur en pacht van woningen en gronden in provinciaal bezit. De woningen en gronden worden aangekocht door de provincie en zijn in een aantal gevallen (nog) niet nodig in het kader van reconstructie van provinciale wegen.

Toelichting investeringen

Voor de uitvoering van de projecten op de provinciale infrastructuur worden investeringskredieten ter beschikking gesteld. Op basis van wet- en regelgeving moeten dergelijk uitgaven worden gezien als investering en zijn we verplicht de uitgaven te activeren op de balans en vervolgens in een aantal jaren af te schrijven ten laste van de exploitatiebegroting.

Voor het uitvoeren van de taak van groot onderhoud en vervanging van provinciale wegen hebben de Staten een structureel investeringskrediet van € 26 mln per jaar ter beschikking gesteld. Op basis van een planmatige programmering worden onderhoudsprojecten meerjarig gepland. Soms vraagt de weg om een andere inrichting vanuit verkeersveiligheid, doorstroming of leefbaarheid. Dergelijke reconstructiemaatregelen proberen we zo veel als mogelijk te combineren met de geplande onderhoudswerkzaamheden. Voor de reconstructie van wegen worden separaat middelen ter beschikking gesteld.

Voor de (gecombineerde) werkzaamheden aan de provinciale infrastructuur was in 2018 € 41,35 mln gepland. De realisatie is uitgekomen op € 47,28 mln, een overschrijding van 14%. Een deel van de in totaal goedgekeurde investeringskredieten is vanwege een versnelde uitvoering naar voren gehaald. Een belangrijke oorzaak hiervan hangt samen met de gunstige weersomstandigheden. De ingecalculerde vertraging op de werkzaamheden als gevolg van de weersomstandigheden heeft niet plaatsgevonden. Daarnaast constateren we dat aannemers aan de voorkant meer inzicht proberen te krijgen in de planning van de opdrachtgevers. Gedurende de tenderfase denkt de aannemer al na hoe het werk in de tijd kan/moet worden uitgevoerd door afstemming en planning van de werkzaamheden. De werkzaamheden worden uitgevoerd met een kortere doorlooptijd en minder vertragingen in een project.

Investerings

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2018 oorspronkelijk	Begroting 2018 na wijziging	Jaarrek. 2018 realisatie	<i>Vershil begr-realitie</i>
Materieel provinciale wegen	580	660	661	-1
Steunpunten en districtskantoren	4.847	152	120	32
N261	-	-	50	-50
Wegen investeringen	66.092	40.553	47.309	-6.756
Komomleidingen	1.497	797	813	-16
	73.016	42.162	48.952	-6.790

